

Κέντρο Επιμόρφωσης & Δια Βίου Μάθησης
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Σχολική Ψυχολογία &
Συμβουλευτική

Αναλυτικός Οδηγός Σπουδών
Βόλος 2021

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	3
2. Σκοπός Προγράμματος	3
3. Μαθησιακοί Στόχοι Προγράμματος	4
4. Σε Ποιους Απευθύνεται το Πρόγραμμα	5
5. Προαπαιτούμενα	5
6. Πιστοποιητικό – Πλαίσιο Λειτουργίας Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.	5
7. Διάρκεια – Μονάδες ECTS – Μέθοδος Υλοποίησης	7
8. Μοριοδότηση	7
9. Δομή Προγράμματος – Διδακτικές Ενότητες	8
10. Επιστημονική Ευθύνη – Εκπαιδευτές	13
11. Εκπαιδευτικό Υλικό – Πρόσθετες Πηγές	14
12 . Μεθοδολογία Αξιολόγησης Εκπαιδευομένων	14
13. Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προγράμματος	15
14. Δίδακτρα – Εκπρωτική Πολιτική – Επιστροφή Διδάκτρων	15
15. Διάρκεια Εκπαίδευσης	16
16. Υποβολή Υποψηφιοτήτων	16
17. Πληροφορίες – Επικοινωνία	17

1. Εισαγωγή

Το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «**Σχολική Ψυχολογία και Συμβουλευτική**» στοχεύει στην παροχή εξειδικευμένων γνώσεων σε βασικά θέματα που εμπίπτουν στις επιστημονικές περιοχές της Ψυχολογίας και της Συμβουλευτικής, ειδικά σχεδιασμένα και επιλεγμένα από τον χώρο της Σχολικής Εκπαίδευσης. Το πρόγραμμα έχει διάρκεια 515 ώρες και απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ψυχολόγους και αποφοίτους ανθρωπιστικών επιστημών και επιστημών υγείας, καθώς και σε όλες τις ειδικότητες επιστημόνων που απασχολούνται ή πρόκειται να εργαστούν στο χώρο της εκπαίδευσης. Απευθύνεται επίσης και σε γονείς, πτυχιούχους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που επιθυμούν να επιμορφωθούν πάνω σε θέματα της Σχολικής Ψυχολογίας και της Συμβουλευτικής..

Το πρόγραμμα στοχεύει στο να παρουσιάσει τις βασικές προσεγγίσεις και τις σύγχρονες περιοχές αιχμής που απασχολούν την Ψυχολογία και την Συμβουλευτική και συνδέονται με την Σχολική Ζωή. Οι συμμετέχοντες θα γνωρίσουν και θα εμβαθύνουν σε βασικές έννοιες της Σχολικής Ψυχολογίας και της Συμβουλευτικής αλλά και θα δουν πρακτικούς τρόπους με τους οποίους προσεγγίζονται θέματα σε ένα ευρύ φάσμα προκλήσεων, από την πρόληψη και την πρόωπη παρέμβαση έως την διαχείριση κρίσεων. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει και πλέον σύγχρονα ζητήματα, όπως η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη σχολική ψυχολογία και τη συμβουλευτική, θέματα ενδυνάμωσης και προσωπικής ανάπτυξης των επαγγελματιών στο χώρο της εκπαίδευσης καθώς και θέματα διαχείρισης της διαφορετικότητας σε ενδοπροσωπικό και διαπροσωπικό επίπεδο.

2. Σκοπός Προγράμματος

Ο γενικότερος σκοπός του προγράμματος είναι να αποκτήσουν οι συμμετέχοντες μια ουσιαστική επιμόρφωση στην σχολική ψυχολογία και τη συμβουλευτική, με απώτερο σκοπό να γνωρίσουν τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα στο χώρο αυτό και οι πρακτικές τους να προσεγγίσουν αυτές που ενδείκνυνται, ώστε το σχολικό περιβάλλον να αναδειχθεί σε μια συμμετοχική κοινότητα που νοιάζεται και φροντίζει τα μέλη της. Συγκεκριμένα αποσκοπεί:

- Στην κατανόηση της σημασίας της σχολικής ψυχολογίας και την εισαγωγή στη φιλοσοφία που διέπει τη συμβουλευτική στο σχολικό πλαίσιο,
- Στην απόκτηση εισαγωγικών γνώσεων της θεωρίας και των τεχνικών της σχολικής ψυχολογίας,
- Στην ευαισθητοποίηση σε θέματα ενδυνάμωσης εκπαιδευτικών,

- Στην κατανόηση, σε ένα πρώτο επίπεδο, των απαραίτητων δεξιοτήτων για την εφαρμογή της συμβουλευτικής και την αντιμετώπιση κρίσεων στο σχολικό περιβάλλον,
- Στην απόκτηση εισαγωγικών γνώσεων σε θέματα ψυχοπαθολογίας παιδιών σχολικής ηλικίας,
- Στην ευαισθητοποίηση σε θέματα αυτοπροσδιορισμού και ετερότητας που συναντώνται συχνά σε παιδιά σχολικής ηλικίας,
- Εισαγωγή στις Νέες Τεχνολογίες στο σχολικό περιβάλλον.

3. Μαθησιακοί Στόχοι Προγράμματος

Ειδικότερα, οι μαθησιακοί στόχοι του προγράμματος «Σχολική Ψυχολογία – Συμβουλευτική» είναι οι επιμορφούμενοι:

- Να αναγνωρίζουν και θα κατανοούν τις βασικές έννοιες και τις θεωρίες που εμπίπτουν στη θεματική της Σχολικής Ψυχολογίας και της Συμβουλευτικής,
- Να αναπτύξουν τη στάση και τη φιλοσοφία ζωής που είναι απαραίτητες για την άσκηση και την αποτελεσματικότητα της Σχολικής Ψυχολογίας και της Συμβουλευτικής στο σχολικό περιβάλλον,
- Να είναι σε θέση να ελέγχουν κατά πόσο ήδη υπάρχουσες αντιλήψεις και στάσεις τους ανταποκρίνονται σε σύγχρονες επιστημονικές θεωρήσεις,
- Να γνωρίζουν τα βασικά στοιχεία και τη σημαντικότητα της συμβουλευτικής σχέσης,
- Να αναπτύξουν την ικανότητα για δημιουργία αποτελεσματικής συμβουλευτικής σχέσης,
- Να καλλιεργήσουν και να εξοικειωθούν με τις βασικές δεξιότητες συμβουλευτικής παρέμβασης στο σχολείο,
- Να είναι σε θέση, σε ένα πρώτο επίπεδο, να αναγνωρίζουν, να προλαμβάνουν και να διαχειρίζονται τις καταστάσεις κρίσεων που παρουσιάζονται στο σχολικό πλαίσιο,
- Να γνωρίζουν τους βασικούς παράγοντες και τις τεχνικές ενδυνάμωσης των εκπαιδευτικών,
- Να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τα βασικά και πιο συχνά προβλήματα προσαρμογής και ψυχοπαθολογίας που εμφανίζουν τα παιδιά σχολικής ηλικίας,
- Να απομυθοποιήσουν την παθολογική και την φυσιολογική συμπεριφορά στο σχολείο και θα κινητοποιηθούν ώστε να εφαρμόσουν νέες τεχνικές και

μεθόδους για την προαγωγή της κοινωνικοσυναισθηματικής προσαρμογής όλων των μελών της σχολικής κοινότητας,

- Να επιδεικνύουν σεβασμό και έμπρακτη αποδοχή της διαφορετικότητας των παιδιών, όπως φυλή, ηλικία, σεξουαλικός προσανατολισμός, φύλο, αναπηρία κ.λπ.,
- Σε συνδυασμό με το παραπάνω, να είναι σε θέση να διαχειριστούν ορισμένων σημαντικών θεμάτων ετερότητας, όπως αυτοπροσδιορισμός, σεξουαλικός προσανατολισμός και ταυτότητα φύλου, αναπηρία, πολυπολιτισμικότητα, διαφορετικές μορφές οικογένειας κ.λπ.,
- Να γνωρίζουν τις διαθέσιμες Νέες Τεχνολογίες που έχουν εφαρμογή στο χώρο της Σχολικής Ψυχολογίας και της Συμβουλευτικής στο σχολείο.

4. Σε Ποιους Απευθύνεται το Πρόγραμμα

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «*Σχολική Ψυχολογία – Συμβουλευτική*» απευθύνεται σε:

- Ψυχολόγους,
- Εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,
- Αποφοίτους ανθρωπιστικών επιστημών και επιστημών υγείας,
- Όλους τους επιστήμονες που απασχολούνται ή πρόκειται να εργαστούν στο χώρο της εκπαίδευσης,
- Γονείς, πτυχιούχους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που επιθυμούν να επιμορφωθούν πάνω σε θέματα της Σχολικής Ψυχολογίας και της Συμβουλευτικής.

5. Προαπαιτούμενα

Οι συμμετέχοντες στο παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα πρέπει:

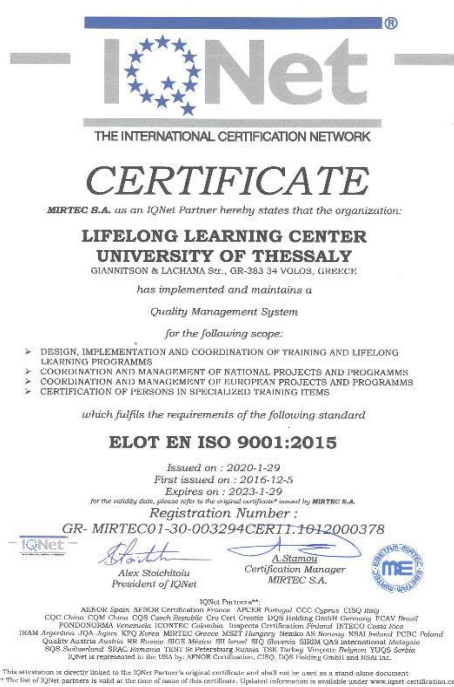
- Να έχουν βασικές γνώσεις Η/Υ και χρήσης του διαδικτύου
- Να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο
- Κατοχή προσωπικού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail).

6. Πιστοποιητικό – Πλαίσιο Λειτουργίας Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.

Η επιτυχής ολοκλήρωση του Προγράμματος οδηγεί στη λήψη **Πιστοποιητικού Εξειδικευμένης Επιμόρφωσης** από το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δία Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. – Π.Θ.).

Το Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. – Π.Θ. διαθέτει πιστοποίηση ISO 9001:2015 και αξιολογείται από την «Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας» (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 12 του άρθρου 48 του ν. 4485/2017, όπως αυτός ισχύει και για τα Προπτυχιακά και Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών.

Η εξωτερική αξιολόγηση και η πιστοποίηση της ποιότητας των εκπαιδευτικών/ επιμορφωτικών προγραμμάτων του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. – Π.Θ., όπως και για τα Προπτυχιακά και Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών του Πανεπιστημίου, πραγματοποιείται από την «Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης» (ΕΘ.Α.Α.Ε.), σύμφωνα με τις διατάξεις της υποπερίπτωσης ββ, της περίπτωσης β, της περίπτωσης δ, της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 4653/2020.

7. Διάρκεια – Μονάδες ECTS – Μέθοδος Υλοποίησης

Το πρόγραμμα έχει διάρκεια 515 ώρες, οι οποίες αντιστοιχούν σε 1125 ώρες συνολικού φόρτου εργασίας. Η επιτυχής ολοκλήρωση του προγράμματος οδηγεί στη λήψη 45 ECTS μονάδων.

Το παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα στηρίζεται στις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων και υιοθετεί σύγχρονες και καινοτόμες μεθόδους εκπαίδευσης και συγκεκριμένα τη σύγχρονη και ασύγχρονη εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Οι σύγχρονες εξ' αποστάσεως διαλέξεις γίνονται μέσω της πλατφόρμας του MS-TEAMS, που διαθέτει το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, οι οποίες βιντεοσκοπούνται και στη συνέχεια αναρτώνται στην πλατφόρμα του Moodle, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να τις παρακολουθήσουν ασύγχρονα εξ' αποστάσεως οι εκπαιδευόμενοι/ες που τυχόν απουσιάσουν.

Για την υλοποίηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας χρησιμοποιείται ο τελευταίος τεχνολογίας υλικοτεχνικός εξοπλισμός του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

8. Μοριοδότηση

Το Πρόγραμμα είναι αναγνωρισμένο και μοριοδοτούμενο για αδιόριστους, αναπληρωτές και υπηρετούντες εκπαιδευτικούς, καθώς ικανοποιεί όλα τα προαπαιτούμενα της σχετικής νομοθεσίας. Συγκεκριμένα, οι κάτοχοι βεβαίωσης παρακολούθησης του Προγράμματος μοριοδοτούνται ως εξής:

- Διορισμό μόνιμων/αναπληρωτών με το σύστημα του ΑΣΕΠ, ως **Εκπαιδευτικοί Γενικής Εκπαίδευσης** με δύο (2) μονάδες (Ν. 4589/2019 άρθρο 57).
- Διορισμό μόνιμων/αναπληρωτών με το σύστημα του ΑΣΕΠ, ως **Εκπαιδευτικοί Ειδικής Αγωγής** με δύο (2) μονάδες (Ν. 4589/2019 άρθρο 58, παρ. 1).
- Διορισμό μόνιμων/αναπληρωτών **Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (π.χ, ΠΕ23 Ψυχολόγων, ΠΕ30 Κοινωνικών Λειτουργών κ.α.)** με το σύστημα του ΑΣΕΠ με δύο (2) μονάδες (Ν. 4589/2019 άρθρο 59).
- Διορισμό μόνιμων/αναπληρωτών **Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού** με το σύστημα του ΑΣΕΠ με δύο (2) μονάδες (Ν. 4589/2019 άρθρο 60).
- Προσλήψεις **εκπαιδευτικών των κατηγοριών ΤΕ και ΔΕ** της Γενικής Εκπαίδευσης και της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Ε.Α.Ε.) (10 μονάδες) (ΦΕΚ 1088/τ.Β/02-04-2019).
- Επιλογή **στελεχών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης** (0,5 μονάδες) (Ν. 4547/2018, άρθρο 24).
- Μοριοδότηση σε **Εκπαιδευτές Ενηλίκων** σε προκηρύξεις του ΙΝΕΔΙΒΙΜ (2 μονάδες) (π.χ. ΦΕΚ 3393/τ. Β/13-08-2020).

- Μοριοδότηση για την επιλογή **Συμβούλων Ψυχολόγων** σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (2 μονάδες) (ΦΕΚ 2491/2020).

9. Δομή Προγράμματος – Διδακτικές Ενότητες

1. Εισαγωγή στην Σχολική Ψυχολογία

- **Σκοπός:** Στη διδακτική αυτή ενότητα, εισάγονται δομημένα οι βασικές θεματικές της Σχολικής Ψυχολογίας και αναλύονται με τρόπο συνοπτικό και κατανοητό οι σχετικοί επιστημονικοί όροι.
- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να διακρίνουν τα θέματα που ανήκουν στον χώρο της σχολικής ψυχολογίας και θα μπορούν να αποδίδουν τους όρους και το βασικό περιεχόμενο των κύριων θεματικών περιοχών της Σχολικής Ψυχολογίας.
- **Περιεχόμενο:** 1. Η έννοια και το περιεχόμενο της Σχολικής Ψυχολογίας, 2. Ο ρόλος του Σχολικού Ψυχολόγου, 3. Συνεργατικές πρακτικές στο σχολείο και στην ευρύτερη κοινότητα, 4. Σχολική Ψυχολογία & Ειδική Αγωγή, 5. Ψυχοδιαγνωστική αξιολόγηση παιδιών και εφήβων.

2. Διαφορετικότητα, Αυτοπροσδιορισμός & Πολυπολιτισμικότητα: Θέματα Συμβουλευτικής στο Σχολείο

- **Σκοπός:** Στην παρούσα διδακτική ενότητα παρουσιάζονται μερικοί από τους πολλαπλούς τρόπους που εμφανίζεται και βιώνεται η διαφορετικότητα στο σχολείο.
- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση της ενότητας αναμένεται οι συμμετέχοντες να έχουν ξεκινήσει τη διαδικασία αποδόμησης της «κανονικότητας» και να είναι πιο ευαισθητοποιημένοι στο δικαίωμα της επιλογής και του αυτοπροσδιορισμού. Θα έχουν κατανοήσει και ενδεχομένως, επαναπροσδιορίσει, τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να ενισχυθεί η ισότιμη συμμετοχή στην σχολική κοινότητα όλων, ανεξαρτήτως φύλου, καταγωγής, αναπηρίας, ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, σεξουαλικού προσανατολισμού κ.λπ.
- **Περιεχόμενο:** 1. Οι έννοιες της Διαφορετικότητας & του Αυτοπροσδιορισμού: Πολιτισμική/πολυπολιτισμική συμβουλευτική, 2. Η έννοια της κουλτούρας, 3. Πολιτισμική ενσυναίσθηση – Πολιτισμική επάρκεια, 4. Συμβουλευτική στα άτομα με αναπηρία, 5. Θέματα ταυτότητας φύλου – σεξουαλικός προσανατολισμός, 6. Συμβουλευτική & εθνοπολιτισμικές διαφορές/ πρόσφυγες, 7. Διαφορετικές μορφές οικογένειας, 8. Θέματα που αφορούν άτομα με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, 9. Συμβουλευτική & κοινωνική τάξη – Έννοια του Προνομίου.

3. Ενταξιακή/Συμπεριληπτική Εκπαίδευση: Ψυχοπαιδαγωγικές Παρεμβάσεις

- **Σκοπός:** Στη διδακτική αυτή ενότητα θα αναπτυχθούν η φιλοσοφία και οι θεμελιώδεις αρχές της ενταξιακής/ συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και η σημασία της για όλους τους/τις μαθητές/τριες συμπεριλαμβανομένων και των μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι επιμορφούμενοι θα έχουν πλήρως κατανοήσει την αναγκαιότητα της ενταξιακής εκπαίδευσης και πως μπορεί, μέσα από την εφαρμογή της στο σχολείο, να προάγει μακροπρόθεσμα την αλληλεγγύη και την κοινωνική δικαιοσύνη. Επιπρόσθετα, οι εκπαιδευόμενοι θα μπορούν να εφαρμόσουν συγκεκριμένες ψυχοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις για προώθηση της ενταξιακής κουλτούρας και εκπαίδευσης.
- **Περιεχόμενο:** 1. Ενταξιακή/ Συμπεριληπτική εκπαίδευση: Εννοιολογικοί προσδιορισμοί, αρχές και χαρακτηριστικά, 2. Η έννοια της αναπηρίας, οι διαφορετικές προσεγγίσεις της και οι επιπτώσεις τους στην εκπαιδευτική πράξη και την συμβουλευτική, 3. Μοντέλα και Συστήματα Ενταξιακών συνεργατικών πρακτικών: Πρακτικές συνεργατικής συμβούλευσης, 4. Ο ρόλος και η λειτουργία της διεπιστημονικότητας, 5. Ένταξιακή/ Συμπεριληπτική κουλτούρα, 6. Παιδαγωγική της Ένταξης: Αρχές καθολικού σχεδιασμού, Εύλογες προσαρμογές, Διαφοροποίηση.

4. Συμβουλευτική Ψυχολογία: Βασικές Δεξιότητες Επικοινωνίας στο Σχολικό Περιβάλλον για τους Μαθητές με ή χωρίς Αναπηρία

- **Σκοπός:** Παρουσιάζονται οι βασικές προσεγγίσεις της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις βασικές αρχές και τις δεξιότητες επικοινωνίας στο σχολικό περιβάλλον.
- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν γνωρίσει και απολύτως κατανοήσει τις βασικές δεξιότητες Συμβουλευτικής, που είναι απαραίτητες για τη δημιουργία μιας ποιοτικής σχέσης μεταξύ δασκάλου – μαθητή και γονέα – παιδιού. Σχέσης που αποτελεί παράγοντα ψυχικής ισορροπίας και κίνητρο μάθησης για το παιδί με ή χωρίς αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- **Περιεχόμενο:** 1. Συμβουλευτική ψυχολογία & Συμβουλευτική, 2. Μη λεκτική επικοινωνία στην ψυχοθεραπευτική διαδικασία, 3. Ανοικτές – κλειστές ερωτήσεις & Απόσπαση παραδείγματος, 4. Ελάχιστη ενθάρρυνση & Παράφραση, 5. Αντανάκλαση συναισθήματος, 6. Περίληψη, 7. Σύνθεση Δεξιοτήτων.

5. Προβλήματα Προσαρμογής στο Σχολείο: Παρεμβάσεις

- **Σκοπός:** Παρουσιάζεται η ποικιλία και η πολυπλοκότητα των προβλημάτων προσαρμογής των παιδιών και των εφήβων στο σχολείο.

- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τα βασικά προβλήματα προσαρμογής, που φυσιολογικά αντιμετωπίζουν τα παιδιά και οι έφηβοι στο σχολικό περιβάλλον και να κατανοούν το πώς αυτά δημιουργούνται και πώς αντιμετωπίζονται εκπαιδευτικά.
- **Περιεχόμενο:** 1. Δυσκολίες προσαρμογής στο σχολείο του μαθητή με ή χωρίς αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, 2. Προβληματικό παιδί, 3. Ιδιοσυγκρασία – αυτοεκτίμηση – αυτοεικόνα, 4. Δυναμική της σχολικής τάξης, 5. Άρνηση του σχολείου, 6. Το κλίμα και η ατμόσφαιρα της τάξης: Σχέση με εκπαιδευτικό, «ώρα συζήτησης», ομάδες στήριξης, αποδοχή του μαθητή.

6. Ψυχολογικά Προβλήματα Μαθητών με ή χωρίς Αναπηρία & Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες – Ψυχοεκπαιδευτικά Προγράμματα Παρέμβασης

- **Σκοπός:** Παρουσιάζονται με συνοπτικό και εύληπτο τρόπο οι θεωρήσεις της Κλινικής Ψυχολογίας για τα Ψυχολογικά Προβλήματα στην παιδική και εφηβική ηλικία. Εξηγούνται οι τρόποι με τους οποίους κλινικές παρεμβάσεις μπορούν να τροποποιηθούν κατάλληλα για εφαρμογή στην σχολική τάξη.
- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι: α) θα είναι σε θέση να διακρίνουν ανάμεσα στη φυσιολογική και την ψυχοπαθολογική συμπεριφορά, β) θα έχουν αποκτήσει μια γενική θεώρηση της ταξινόμησης των ψυχικών διαταραχών και γ) θα έχουν κατανοήσει τις βασικές αρχές που διέπουν την τροποποίηση των κλινικών μεθόδων παρέμβασης, ώστε να είναι κατάλληλες για σχολικά πλαίσια.
- **Περιεχόμενο:** 1. Συναισθηματικά προβλήματα 2. Προβλήματα Συμπεριφοράς, 3. Προγράμματα ψυχοεκπαι-δευτικής παρέμβασης, 4. Παρεμβάσεις στη μαθησιακή διαδικασία για μαθητές με ή χωρίς αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, 5. Παρεμβάσεις στα συναισθήματα, 6. Παρεμβάσεις στις σκέψεις, 7. Παρεμβάσεις στη συμπεριφορά, 8. Συνεργασία με την οικογένεια.

7. Ενσυνειδητότητα (Mindfulness) – Εφαρμογές στο Σχολείο

- **Σκοπός:** Η παρούσα διδακτική ενότητα αποσκοπεί στην προαγωγή μιας ολιστικότερης προσέγγισης των ψυχολογικών δυσκολιών και ειδικότερα των εκδηλώσεων άγχους, μέσα από μια σχετικά καινούργια μέθοδο παρέμβασης, την «Ενσυνειδητότητα», που παρουσιάζουν τα παιδιά και οι έφηβοι σχολικής ηλικίας με ή χωρίς αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- **Στόχοι:** Η βασική αρχή της ενσυνειδητότητας είναι η εστίαση της προσοχής στην παρούσα στιγμή, με ένα συγκεκριμένο τρόπο, με σκοπιμότητα και χωρίς κριτική, με πλήρη αποδοχή του εαυτού και των καταστάσεων που βιώνουν τα παιδιά και οι έφηβοι στην καθημερινότητά τους. Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα γνωρίζουν τη φιλοσοφία και τα εργαλεία αυτής

της μεθόδου, ώστε να μπορούν να βοηθούν τα παιδιά και τους εφήβους στο να αντιμετωπίζουν τις αγχογόνες καταστάσεις με έναν πιο λειτουργικό τρόπο αυτορρύθμισης. Η εκπαίδευση στην ενσυνειδητότητα λειτουργεί προληπτικά στην εκδήλωση ψυχιατρικών διαταραχών στην ενήλικη ζωή τους.

- **Περιεχόμενο:** 1. Εισαγωγή στην Ενσυνειδητότητα (Τι είναι, ιστορική αναδρομή, εμπνευστές, βασικότερα προγράμματα ενσυνειδητότητας), 2. Η ενσυνειδητότητα σε παιδιά και μαθητές με ή χωρίς αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, 3. Η ενσυνειδητότητα σε γονείς, 4. Τεχνικές ενσυνειδητότητας για εκπαιδευτικούς και ειδικούς ψυχικής υγείας, 5. Ενσυνειδητότητα και Αυτοσυμπόνια, 6. Πρακτική εξάσκηση στην ενσυνειδητότητα.

8. Πρόληψη & Διαχείριση Κρίσεων στο Σχολικό Περιβάλλον

- **Σκοπός:** Στην διδακτική ενότητα αναπτύσσεται η λογική των προγραμμάτων πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και στοχευμένης παρέμβασης. Παρουσιάζονται και αναλύονται μελέτες περίπτωσης και παρουσιάζονται, στοχευμένα σε συγκεκριμένες θεματικές, πρωτόκολλα ψυχοεκπαίδευσης για πρόληψη, ενδυνάμωση και παρέμβαση, καθώς και ολοκληρωμένα πρωτόκολλα διαχείρισης κρίσεων.
- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τα είδη και τις μεθοδολογίες για το πως οργανώνεται μια παρέμβαση, θα αυξηθεί η εμπιστοσύνη τους στην αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων και θα είναι σε θέση να αναζητήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες όταν βρεθούν σε μια κατάσταση που θα πρέπει να διαχειριστούν.
- **Περιεχόμενο:** 1. Μοντέλα διαχείρισης κρίσεων, 2. Σχέδια ετοιμότητας στη σχολική κοινότητα (σχέδια δράσης, κανονισμός, ομάδα αντιμετώπισης), 3. Δικτύωση σχολείου με φορείς πολιτικής προστασίας, ιατρικές υπηρεσίες και δομές ψυχικής υγείας, 4. Ενδυνάμωση εκπαιδευτικών, 5. Πρωτόκολλα παρέμβασης σε επείγοντα περιστατικά (πένθος /απώλεια, διάγνωση ασθένειας απειλητικής για τη ζωή, βίαιος μαθητής, αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές, εκφοβισμός, φυσικές καταστροφές, συγκρούσεις/συμπλοκές, παιδιά υψηλού κινδύνου, μαθητές με ή χωρίς αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, άλλες καταστάσεις υψηλού κινδύνου), 6. Μετά την κρίση: τεχνικές αυτορρύθμισης και προσαρμογής, 7. Ψυχοεκπαιδευτικές παρεμβάσεις ψυχικής ανθεκτικότητας μέσα στη σχολική τάξη.

9. Προσωπική Ανάπτυξη & Ενδυνάμωση Εκπαιδευτικών

- **Σκοπός:** Η διδακτική αυτή ενότητα αποσκοπεί στην παρουσίαση των τρόπων με τους οποίους οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ενδυναμωθούν, ώστε να αυξήσουν της επαγγελματική τους ικανοποίηση και να μειώσουν τον κίνδυνο εμφάνισης επαγγελματικής εξουθένωσης. Παρουσιάζονται τεχνικές και ασκήσεις που μπορούν να εξυπηρετήσουν τους στόχους και την περαιτέρω προσωπική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.

- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να ανακαλούν συγκεκριμένους τρόπους με τους οποίους μπορούν τόσο να ενδυναμωθούν οι ίδιοι και να προσαρμόζουν συγκεκριμένες μεθόδους και τεχνικές στις δικές τους ανάγκες, όσο και να προάγουν την ενδυνάμωση των συναδέλφων τους στο σχολείο.
- **Περιεχόμενο:** 1. Ο ρόλος της προσωπικότητας του εκπαιδευτικού στην μαθησιακή διαδικασία, 2. Η σημασία της προσωπικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών, 3. Τρόποι προσωπικής ανάπτυξης και επαγγελματικής ανάπτυξης, 4. Επαγγελματική εξουθένωση και επαγγελματική ικανοποίηση εκπαιδευτικών.

10. Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών στην Σχολική Ψυχολογία & τη Συμβουλευτική

- **Σκοπός:** Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται οι διάφορες μορφές με τις οποίες αξιοποιούνται οι νέες τεχνολογίες στην Σχολική Ψυχολογία και τη Συμβουλευτική.
- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους σχετικά με τον τρόπο που μπορεί να αξιοποιηθούν οι νέες τεχνολογίες στην υπηρεσία της Σχολικής Ψυχολογίας και της Συμβουλευτικής και θα γνωρίζουν πως να αναζητούν και να παρακολουθούν την ραγδαία εξέλιξη στο χώρο αυτό.
- **Περιεχόμενο:** 1. Η χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία και ο Σχολικός Ψυχολόγος, 2. Εξ' αποστάσεως εκπαίδευση: νέες προκλήσεις για το σχολείο, 3. Διαδικτυακή Συμβουλευτική και Ψυχολογική Υποστήριξη: θεραπευτική σχέση, ποιότητα επικοινωνίας, αποτελεσματικότητα, 4. Η Ψυχολογία των Social Media και πως μπορούν τα Social Media να ενισχύσουν την εκπαιδευτική διαδικασία, 6. Η Εικονική Πραγματικότητα ως εργαλείο για την εξ' αποστάσεως φροντίδα της Ψυχικής Υγείας, 7. Εφαρμογές για smartphones στην Ψυχική Υγεία, 8. Ηθική και Δεοντολογία στη χρήση των Social Media για εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες ψυχικής υγείας, 9. Ασφαλής χρήση Διαδικτύου για παιδιά και γονείς, 10. Διαδικτυακός εκφοβισμός και εθισμός στο Διαδίκτυο, 11. Εφαρμογή και χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία και την συμβουλευτική υποστήριξη μαθητών με ή χωρίς αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

❖ Συγγραφή Εργασιών

- **Σκοπός:** Η παρούσα ενότητα αποσκοπεί στην εμπέδωση των διδαχθέντων γνώσεων, στην ανάπτυξη της ψυχολογικής σκέψης και της κατάλληλης στάσης/φιλοσοφίας ζωής και στην κατάκτηση των δεξιοτήτων συμβουλευτικής στο σχολικό περιβάλλον που διδάχτηκαν.
- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση των θεωρητικών ή/και εφαρμοσμένων/πρακτικών εργασιών, οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν πλήρως καλύψει τους σκοπούς και τους στόχους αυτού του προγράμματος σε θεωρητικό, πρακτικό

και εφαρμοσμένο και επίπεδο.

- **Μέθοδος:** Σύμφωνα με τη φύση της εργασίας μπορεί να γίνει:
 - ✓ Αναζήτηση βιβλιογραφίας καθώς και ανάλυση και σύνθεση ευρημάτων
 - ✓ Απομαγνητοφώνηση, ανάλυση και σχολιασμός συνεδρίας προσομοίωσης
 - ✓ Αναζήτηση, ανάλυση και επεξεργασία προσωπικών βιωμάτων και εμπειριών από το χώρο του σχολείου.

❖ **Αξιολόγηση Εκπαιδευομένων (π.χ. Τεστ, Κουίζ/ Παρουσίαση Εργασιών)**

- **Σκοπός:** Όπως και στην προηγούμενη ενότητα, σκοπός αυτής της ενότητας είναι η πλήρης και σε βάθος κατανόηση και αφομοίωση των διδαχθέντων θεωρητικών και εφαρμοσμένων γνώσεων.
- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας και σε συνδυασμό με την προηγούμενη, οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν πλήρως εμπεδώσει τις θεωρητικές γνώσεις και απολύτως κατακτήσει τις δεξιότητες συμβουλευτικής που διδάχτηκαν. Συνεπώς θα έχουν απολύτως ικανοποιηθεί οι στόχοι και οι προσδοκίες του παρόντος προγράμματος.
- **Μέθοδος:** Σύμφωνα με τη τύπο του μαθήματος μπορεί να γίνει ένα από τα παρακάτω ή συνδυασμός τους:
 - ✓ Γραπτές εξετάσεις σε συγκεκριμένη ύλη που μπορεί να περιλαμβάνουν τεστ, κουίζ και ανάπτυξη ενός θέματος
 - ✓ Παρουσίαση εργασιών σε ένα συγκεκριμένο θέμα σχετικό με το μάθημα μετά από συνεννόηση με τον/την εκπαιδευτή/ρια

10. Επιστημονική Ευθύνη – Εκπαιδευτές

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Γεώργιος Κλεφτάρας, Καθηγητής «Κλινικής Ψυχολογίας – Ψυχοπαθολογίας», Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Αναπληρώτρια Επιστημονική Υπεύθυνη: Χριστίνα Ρούση, Επίκουρη Καθηγήτρια «Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας», Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Εκπαιδευτές:

- **Βλάχου Αναστασία**, Καθηγήτρια «Ειδικής Αγωγής – Εκπαιδευτικής Ένταξης», Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- **Κλεφτάρας Γεώργιος**, Καθηγητής «Κλινικής Ψυχολογίας – Ψυχοπαθολογίας», Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- **Ρούση Χριστίνα**, Επίκουρη Καθηγήτρια «Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας», Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

- **Αγγελοσοπούλου Αργυρώ**, Διδάκτορας Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Εξωτερική συνεργάτιδα.
- **Γιώτα Κυριακή**, Διδάκτορας Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Εξωτερική συνεργάτιδα
- **Αλεξόπουλος Δημήτρης**, Μεταπτυχιακό «*Εκπαίδευση & Πολιτισμός*», Μεταπτυχιακό «*Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση & την Υγεία*», Υποψήφιος Διδάκτορας Ψυχολογίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Εξωτερικός συνεργάτης.
- **Ανδρικοπούλου Αλεξάνδρα**, Μεταπτυχιακό «*Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση & την Υγεία*», Υποψήφια Διδάκτορας Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Εξωτερική συνεργάτιδα.

11. Εκπαιδευτικό Υλικό – Πρόσθετες Πηγές

Το εκπαιδευτικό υλικό των διδακτικών ενότητων, έχει σχεδιαστεί και αναπτυχθεί για τις ανάγκες του συγκεκριμένου προγράμματος, από επιστημονική ομάδα ειδικών επιστημόνων στο χώρο της ψυχολογίας και ειδικότερα της σχολικής, της εκπαιδευτικής, της συμβουλευτικής και της κλινικής ψυχολογίας, υπό την εποπτεία του επιστημονικού υπευθύνου του προγράμματος. Το διδακτικό υλικό περιλαμβάνει εξειδικευμένα βιβλία σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, εκπαιδευτικές σημειώσεις, παρουσιάσεις (power-point), εκπαιδευτικά βίντεο και βιντεοσκοπημένα παραδείγματα, στο αντικείμενο της κάθε εκπαιδευτικής ενότητας του προγράμματος.

Επιπρόσθετα, σε κάθε θεματική ενότητα δίνεται εξειδικευμένη επιστημονική αρθρογραφία, βιντεοσκοπημένες διαλέξεις και βιντεοπαρουσιάσεις, καθώς και ιστοσελίδες σχετικού περιεχομένου με τη συγκεκριμένη θεματική ενότητα. Ο σχεδιασμός και η προετοιμασία του εκπαιδευτικού υλικού ακολουθεί τις αρχές της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, καθώς επίσης και της εκπαίδευσης ενηλίκων.

Οι σύγχρονες εξ' αποστάσεως διδασκαλίες εστιάζουν κατά κύριο λόγο στον εκπαιδευόμενο, είναι περισσότερο «μαθητοκεντρικές» και λιγότερο «δασκαλοκεντρικές», στηρίζονται στη μεθοδολογία των διαλέξεων, της διαλεκτικής των ερωτήσεων-απαντήσεων, της εργασίας σε μικρές ομάδες, των βιωματικών ασκήσεων, ενώ γίνεται εκτεταμένη χρήση του «παιχνιδιού-ρόλων».

12. Μεθοδολογία Αξιολόγησης Εκπαιδευομένων

Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση των επιμορφούμενων ως προς την κατάκτηση των μαθησιακών στόχων της κάθε θεματικής ενότητας του προγράμματος γίνεται με συνδυασμό μεθόδων αξιολόγησης, σύμφωνα με το περιεχόμενο της θεματικής

ενότητας, καθώς και την εκτίμηση των διδασκόντων. Συγκεκριμένα, η αξιολόγηση των εκπαιδευομένων σε κάθε θεματική ενότητα γίνεται με τεστ αξιολόγησης (ερωτήσεις τύπου πολλαπλής επιλογής, συμπλήρωσης κενού, ανάπτυξης) ή/και γραπτή εργασία.

Μέσω της πλατφόρμας τηλεκπαίδευσης δίνεται στους επιμορφούμενους η δυνατότητα απευθείας επικοινωνίας με τη γραμματεία και την εκπαιδευτική ομάδα του προγράμματος, ενώ προσφέρεται η δυνατότητα ανάρτησης υλικού και εργασιών από την πλευρά των επιμορφούμενων προς αξιολόγηση. Η ενημέρωση των εκπαιδευομένων γίνεται αποκλειστικά μέσα από την πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης. Κάθε άλλη μορφή επικοινωνίας (π.χ. e-mail, τηλέφωνο) από την ομάδα υλοποίησης του προγράμματος λειτουργεί υποστηρικτικά.

13. Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προγράμματος

Η αξιολόγηση του προγράμματος από τους επιμορφούμενους γίνεται με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίου που έχει κατασκευαστεί για τις ανάγκες του ΚΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Πέρα από αυτή την τυπική αξιολόγηση, οι διδάσκοντες πραγματοποιούν αξιολογήσεις και άλλων τύπων, όπως ανοιχτή συζήτηση σχετικά με τα θετικά και αρνητικά του περιεχομένου του μαθήματος και της διδασκαλίας, όπου αναπτύσσονται προτάσεις για βελτίωση. Σε αυτό το πλαίσιο, οι επιμορφούμενοι ενθαρρύνονται να αναστοχαστούν και τη δική τους στάση κατά τη διάρκεια της επιμόρφωσης και να κάνουν την αυτοκριτική/ αυτοαξιολόγησή τους.

Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, γίνεται η όποια αναθεώρηση, αναμόρφωση και τροποποίηση του προγράμματος, τόσο ως προς τις εκπαιδευτικές ανάγκες των επιμορφούμενων, όσο και ως προς την αξιολόγηση της διδακτικής ικανότητας και μεταδοτικότητας των διδασκόντων.

14. Δίδακτρα – Εκπρωτική Πολιτική – Επιστροφή Διδάκτρων

- ❖ Τα δίδακτρα του προγράμματος ανέρχονται στα 600€ και καταβάλλονται σε 3 ισόποσες δόσεις των 200€. Για την καταβολή των δόσεων αυτών οι συμμετέχοντες λαμβάνουν σχετική ενημέρωση από την Γραμματεία του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Εφόσον συμπληρωθεί το τμήμα θα λάβετε ενημέρωση για την καταβολή της 1ης δόσης διδάκτρων, η οποία ορίζεται στα 200€.

- ❖ Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα προσφέρει την ακόλουθη εκπρωτική πολιτική:
 1. Εφάπαξ καταβολή διδάκτρων -20%
 2. Κοινωνικά Κριτήρια (ΑμΕΑ, Γονείς ΑμΕΑ, Μονογονεϊκές Οικογένειες, Φοιτητές*, Άνεργοι) -20%

3. Ομαδική Εγγραφή άνω των 4 ατόμων από την ίδια επιχείρηση/φορέα -15%

- ❖ Οι εκπτώσεις δεν συναθροίζονται. Ο κάθε επιμορφούμενος δύναται να επιλέξει μόνο μια κατηγορία έκπτωσης.

Απαραίτητα Δικαιολογητικά για την Ένταξη στις Εκπρωτικές Κατηγορίες

- Κοινωνικά Κριτήρια: Βεβαίωση Αρμόδιων Φορέων
- Ομαδική Εγγραφή: Βεβαίωση Εργοδότη

Πολιτική Επιστροφής Διδάκτρων

- ❖ Οι ενδιαφερόμενοι έχουν το δικαίωμα να αποσύρουν το ενδιαφέρον τους από το Πρόγραμμα με επιστροφή του ποσού που κατέβαλαν, μέχρι και μία (1) ημέρα πριν την έναρξη του Προγράμματος. Δεν προβλέπεται επιστροφή χρημάτων μετά την ημερομηνία έναρξης του Προγράμματος.

** Προπτυχιακοί φοιτητές που φοιτούν σε Τμήματα του Π.Θ. μπορούν να συμμετέχουν στο παρόν πρόγραμμα του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ με την προϋπόθεση της κατάθεσης αναλυτικής βαθμολογίας που να αποδεικνύει ότι έχουν ήδη ολοκληρώσει με επιτυχία τα προπτυχιακά μαθήματα των διδασκόντων που είναι ταυτόχρονα και διδάσκοντες στο συγκεκριμένο πρόγραμμα.*

15. Διάρκεια Εκπαίδευσης

- Έναρξη εκπαίδευσης: **Οκτώβριος 2021.**
- Λήξη εκπαίδευσης: **Ιούλιος 2021.**

16. Υποβολή Υποψηφιοτήτων

- Έναρξη υποβολής υποψηφιοτήτων: **1η Ιουνίου 2021.**
- Λήξη υποβολής υποψηφιοτήτων: **30η Σεπτεμβρίου 2021.**
- Στην περίπτωση που ο βέλτιστος αριθμός αιτήσεων συμπληρωθεί πριν τη λήξη της περιόδου υποβολής υποψηφιοτήτων, η διαχείριση του Προγράμματος **διατηρεί το δικαίωμα** να σταματήσει νωρίτερα να δέχεται υποψηφιότητες.
- Η αίτηση υποψηφιοτήτων βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Κέντρου Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας:

Αίτηση Συμμετοχής

17. Πληροφορίες – Επικοινωνία

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε:

➤ ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ:

@ **learning@uth.gr**

☎ **24210-06366** (9:00 – 15:00)

📍 Γιαννιτσών & Λαχανά, Παλαιά, Συγκρότημα Τσαλαπάτα, Τ.Κ.: 38334, Βόλος.

➤ ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:

@ **school-psychology@uth.gr**

☎ **6987053722** (Δευτέρα – Παρασκευή: 10:00 – 17:00)

☎ **24210-74738** (Τετάρτη – Σάββατο: 14:00 – 17:00)

📍 **Γεώργιος Κλεφτάρας**, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Παραλιακό Συγκρότημα Παπαστράτου, Νέο Κτίριο, Γραφείο 12, Αργοναυτών & Φιλελλήνων, Τ.Κ.: 38221 Βόλος.

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας Κέντρο Επιμόρφωσης & Δια Βίου Μάθησης

Προγράμματα Εξειδικευμένης Επιμόρφωσης

Γιαννιτσών και Λαχανά, Παλαιά, Συγκρότημα Τσαλαπάτα,
38334-Βόλος

Τηλ. 24210 06366

<https://learning.uth.gr/>

learning@uth.gr